

DE STAD GESCHONDEN

KINDEREN VERTELLEN GESCHIEDENIS p. 2

DE STAD GESCHONDEN IN TWEE FASEN p. 3

MEER OVER DE WEB 2.0 TECHNOLOGIE p. 4

N I E U W S B R I E F

DE OORLOGSGESCHIEDENIS DEN HAAG ONLINE ONTSLOTEN

DEN HAAG - De stad wordt als levend museum ontsloten met interactieve 2.0 webtechnologie. Bewoners en -bezoekers kunnen in 2009 de stadsgeschiedenis op de plek van handeling beleven en er hun eigen herinnering en ervaring aan toevoegen. Met een PDA of mobieltje in de hand onderzoek je de stad.

Onze herinnering van de oorlog, zoals die in boeken en op school levend wordt gehouden, richt zich vooral op het bombardement op Rotterdam in 1940 en Jodenvervolging en deportatie in Amsterdam. Den Haag, als hoofdkwartier van de bezetter, heeft een hele eigen en aangrijpende oorlogsgeschiedenis, fysiek aanwezig door de Atlantikwall en sloop van een deel van de stad en evacuatie van honderdduizenden mensen voor de aanleg hiervan. Tijdens deze verwarring werd geruisloos de Joodse gemeenschap weggevoerd. In de laatste maand voor de bevrijding werd het Bezuidenhout getroffen door Engelse bommenwerpers.

Het meest schrijnende van deze herinneringen is het gebrek aan verzet tegen de orders van de bezetters tot sloop van de stad, evacuatie van de gezinnen en deportatie van de Joden. Waar Amsterdam kan bogen op wapenfeiten als de Februaristaking en de weigering van de politie om deel te nemen aan de deportaties, zien we in Den Haag het tegendeel.

De ingrijpende volksverhuizing waartoe de Haagse bevolking werd gedwongen tijdens de jaren 1942-44, heeft er zeker aan bijgedragen. Ruim een kwart van de stad was op drift door evacuatie en deportatie. Een evacuatie van 135.000 Hagenaars, in de stad zelf en buiten de stad was een unicum.

Juist deze herinneringsaspecten roepen nieuwe vragen op, die we - nu het nog kan - kunnen stellen aan mensen, die het zelf hebben beleefd. De komende jaren resten ons nog om voldoende 'ervaringsdeskundigen' te raadplegen. Dit vraagt een 'oral-history'- onderzoek dat is afgestemd op wetenschappelijke projecten rond Atlantikwall en Tweede Wereldoorlog.

Het Haags Historisch Museum werkt met partners aan het online ontsluiten van de stadsgeschiedenis van Den Haag: het gemeentearchief, CityWorks, Lopende Zaken en de Waag Society. In het najaar van 2008 zal er een virtueel platform ingericht worden voor de periode 1940-1945.

Stadsgenoten worden gevraagd mee te werken aan het verzamelen van verhalen, beelden, en geluidsfragmenten die deze periode typeren.

Contact: maandag
070- 3646940 en via
www.destadgeschonden.nl

DE STAD GESCHONDEN

Kinderen van toen vertellen de geschiedenis

In 2008 en begin 2009 wordt er gezamenlijk naar oude en nieuwe informatie uit schriftelijke en vooral orale bronnen gezocht.

Kinderen uit de oorlogsjaren wordt gevraagd naar hun herinneringen en zij helpen de stads-geschiedenis te documenteren. Het project van het Haags Historisch Museum wordt opgezet door een kerngroep en in- en aangevuld door particulieren en organisaties.

De geselecteerde verhaallijnen worden aan het publiek gepresenteerd als scenes in het landschap, en worden ondersteund door een routekaart en zakgids.

Stadsbewoners en stadsbezoekers kunnen met digitale apparatuur de stad verkennen en de geschiedenis via diverse 'verhaallijnen' op het spoor komen.

Tijdens en na afloop van hun stadsreis kunnen ze eigen informatie toevoegen, die na een redactieslag wordt toegevoegd aan de inhoud op de website.

Nieuws en muziek op de radio
kleuren de sfeer van de oorlogstijd

*"Den Haag als stad
van Recht en Vrede
leert van zijn geschiedenis."*

Het programma De Stad Geschonden wordt uitgewerkt in twee fases, met elk twee thema's en gebieden.

Fase 1 rond de thema's evacuatie en deportatie concentreert zich op twee locaties: Duindorp/Scheveningen en de voormalige Joodse Buurt

Duindorp heeft als volkswijk aan de 'zandkant van de stad' veel te geduren in en na de oorlog. Zoals de evacuatie van alle bewoners in '42 en '43 voor de Duitse verdedigingslinie; evacuatiestromen binnen en buiten de stad tot in de Achterhoek toe. En na de bevrijding in '45 de internering van collaborateurs gedurende de nasleep van de oorlog.

DE GESCHONDEN STAD

Voormalige Jodenbuurt (vanouds het Joodse proletariaat) – kent een evacuatiegeschiedenis (een deel van de évacuées elders uit de stad kwam hier terecht) - en een deportatie-geschiedenis. Dit is een dramatische symbool van de gewonde stad.

In het herinnerings- en herdenkingslandschap wordt de Joodse gemeenschap en dan vooral de oude Joodse buurt nog steeds onderbelicht.

**Fase 2 rond de thema's
'Atlantikwall, Repressie en
Bombardement' concentreert zich**

**op het duingebied ten noorden van Den Haag en op het
Benoorden- en Bezuidenhout.**

In het duingebied richt de scoop zich op de kustbatterij ten noorden van Scheveningen, de tankmuur door de duinen, het Oranjehotel en de 'Waalsdorpervlakte'.

In Benoorden- en Bezuidenhout is de aandacht gevestigd op Clingendael waar Seys Inquart zetelde, de V2-lanceerinrichtingen in het Haagse Bos en het bombardement op Bezuidenhout.

**Een uitwerking van de thema's in deze vier gebieden wordt
samengevat op kaarten aan de hand van historische plekken,
personen en verhalen.**

Deze nieuwsbrief en de website www.destadgeschonden.nl zullen verslag doen van de vorderingen in de komende maanden: het resultaat zal te zien zijn in de 7scenes in de Haagse oorlogsgeschiedenis.

Zakgids

Deze gids wordt vóór alles een doe-gids. De gids brengt de mensen op het spoor wat de stad en zijn inwoners in '40 en '45 doormaakten.

Allereerst worden de vier gebieden die in het kader van het project 'De stad geschonden' nader uitgediept en via routes ontsloten.

Daarnaast wil de gids ook alle andere delen van de stad die in dit opzicht relevant zijn via wandel- en/of fietsroutes onder de aandacht brengen.

Beschikbaarheid

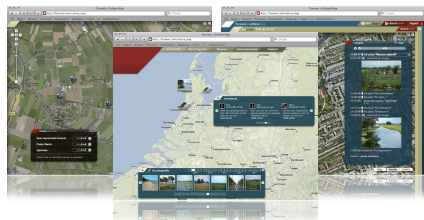
Op vijf verschillende punten in de stad worden de routes en de zakgids uitgegeven: bij het Haags Historisch Museum, de VVV-kantoren in Den Haag en Scheveningen en de openbare bibliotheken in de betreffende buurten.

Ook digitaal zijn de routes te downloaden op mobiele telefoons, iPhones en PDA's. Informatie komt beschikbaar via de website www.destadgeschonden.nl

De gegeorefereerde (film-)beelden, geluid en verhalen worden ontsloten op historische kaarten en luchtfoto's van de RAF.

DE STAD GESCHONDEN

7scenes

Scenario

Het jaar 2008 is uitgeroepen tot het Europese jaar van Impressionisme. Jouw stad heeft de eer dat zowel Pierre-Auguste Renoir als Claude Monet er een verleden hebben. Je tante die in het buitenland woont ontdekte op internet dat met behulp van mobiele telefoons met GPS je meer te weten komt over dit onderwerp. Je nodigt haar uit voor een bezoek en gaat samen deze vorm van stadswandeling uitproberen. In het centrum kan je via de mobiele website van de stad naar Culture Map. Je kunt daar kiezen uit één van de vijf routes door de stad, bijvoorbeeld over de ontwikkeling van bouwkunst en architectuur, over oude handelsroutes, een nachttoer gemaakt door de beruchte nachtburgemeester, een muziekfestival dat volgende week begint of de toer over het impressionisme. Op basis van je huidige locatie bepaal je waar jullie de route starten. Bij het oude huis waar Monet heeft gewoond krijg je een filmpje te zien over Monet en ziet foto's van de binnenkant van het huis, dat helaas gesloten is. Een stuk verderop kom je langs een klein museum over Renoir. Nadat je binnen bent geweest ontdekken jullie dat hij twee schilderijen heeft gemaakt van het plein waar je staat. Je bekijkt het plein zoals het nu is vanuit dezelfde hoek zoals Renoir dat destijds heeft geschilderd. Wonderlijk hoe weinig de grote lijnen van een stadsplein veranderen.

Terwijl je naar de kaart op het scherm van de telefoon kijkt, zie je stipjes bewegen. Als je op een stipje bij jou in de buurt klikt, zie je dat het een andere persoon is die dezelfde wandeling aan het maken is. De persoon staat zo'n twintig meter van je af, en jullie besluiten contact te leggen door een kopje koffie aan te bieden. Na een interessant gesprek over een gedeelde interesse en een foto van jullie drieën op locatie, ga je weer door met de

wandeling. Je tante vertelt een verhaal over de kerk waar je ouders zijn getrouwd in 1971. Je neemt het hele verhaal als een filmpje op en plakt het als informatie aan de locatie van de kerk in de wandelroute. Bij een prachtige tuin die zowel Renoir als Monet hebben geschilderd maak je nog een foto samen met je tante en schrijft op dat je niet in woorden kunt uitleggen hoe mooi die tuin is. Ter plekke zie je op de kaart dat iemand een interessant verhaal heeft geplakt aan deze locatie. Je bekijkt het verhaal via de mobiele telefoon en het blijkt van een ver familielid van Monet te zijn die in Frankrijk woont.

's Avonds bekijk je met je tante op de website het resultaat van de wandeling. Je ziet dat er ook anderen zijn geweest die dezelfde route hebben gelopen, en leuke of interessante filmpjes en foto's achter hebben gelaten. Je ziet precies hoe je bent gelopen, ziet de culturele inhoud nog eens en ziet alle persoonlijke video en informatie die je hebt toegevoegd. Het resultaat is zo leuk dat je besluit het in een e-mail als link naar je andere familieleden te sturen. Iedereen kan jullie route zien en het persoonlijke resultaat bekijken.

Web 2.0 technologie

De Stad Geschonden wordt uitgevoerd op het 7scenes platform van de Waag Society.

Deze web 2.0 technologie wordt in het voorbeeld links uitgelegd.

De geschonden stad: partners op het web

www.haagshistorischmuseum.nl

www.erfgoedvandeoorlog.nl

www.CityWorks.nl

www.lopendezaken.eu

www.atlantikwallmuseum.nl

www.destadgeschonden.nl

CityWorks
maken de stad
mensen

Dit project is mede mogelijk gemaakt door een subsidie van het Programma Erfgoed van de Oorlog.

